

Editorial

V éře precizní medicíny se hlavní úsilí zaměřuje na identifikaci molekulárních markerů k predikci léčebné odpovědi a současně jsou hledány targetovatelné cíle pro onkologickou léčbu. Nicméně i v této době je třeba věnovat se problematice vzniku nádorového onemocnění a jeho prevence a v neposlední řadě také jeho časně diagnostice.

Časná diagnostika může identifikovat onemocnění v lokalizovaném stadiu, kdy je stále řešitelné a je vysoká pravděpodobnost vyléčení nebo dlouhodobého přežití. Tato strategie je zvláště důležitá v případě onemocnění se špatnou prognózou, tzv. **poor prognosis cancers**.

Spolupráce členských států Evropské unie (EU) v této oblasti vznikla v době francouzského předsednictví Rady EU. Francouzský národní onkologický institut (Institut National du Cancer) při této příležitosti uspořádal v únoru 2022 expertní konferenci European Cancer Meeting, kde byly stanoveny hlavní milníky a priority týkající se nádorových onemocnění se špatnou prognózou. Při této příležitosti byla ustanovena pracovní sku-

pina, jejímiž členy se stali i zástupci Masarykova onkologického ústavu v Brně, doc. MUDr. Igor Kiss, Ph.D. a MUDr. Radka Obermannová, Ph.D., kteří se problematikou nádorů se špatnou prognózou dlouhodobě zabývají.

Na prvním setkání pracovní skupiny pro „poor prognosis cancers“ v Paříži byla zejména vymezena oblast nádorů, které naplňují definici špatné prognózy. Jedná se o nádory, jejichž pacienti mají v době stanovení diagnózy pravděpodobnost pětiletého přežití méně než 33 %. Tato onemocnění mohou tvořit až 30 % nádorů u mužů a 20 % nádorů u žen. Patří mezi ně zejména nádory slinivky břišní, žaludku a jícnu, jater a žlučových cest, mozku a plic. Kromě toho byly stanoveny hlavní směry, kterými se skupina bude zabývat: translační a klinický výzkum a sdílení dat z reálné klinické praxe ve prospěch lepšího porozumění těmto onemocněním a odstraňování bariér, jež mohou vést k pozdnímu záchytu těchto nádorů.

Druhé setkání pracovní skupiny se uskutečnilo během kongresu společnosti European Society for Medical On-

cology v Paříži, na kterém byly vytyčeny první cíle pracovní skupiny, a to vypracovat společný přehled literatury a identifikovat nejproblematictější etapy v průběhu diagnostiky a léčby těchto onemocnění, tj. popsat cesty pacienta (tzv. patient pathways) s největším rizikem zpoždění v diagnostice a léčbě a pokusit se najít optimální model, který by mohl fungovat napříč zdravotnickými systémy jednotlivých členských zemí EU.

Za tímto účelem nyní probíhá sběr dat popisujících časové úseky diagnostiky a léčby v centrech, která tyto informace shromažďují, např. Karolinska Comprehensive Cancer Center ve Stockholmu a Masarykův onkologický ústav. Získaná data budou vzájemně porovnávána a současně podrobena analýze s cílem navrhnout možnosti pro optimální cestu pacientů.

Osobně věřím, že tato mezinárodní iniciativa přispěje k nalezení řešení, která pomohou zlepšit vyhlídky pacientů s nádory se špatnou prognózou.

*doc. MUDr. Igor Kiss, Ph.D.
Masarykův onkologický ústav, Brno*